

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет філології
Кафедра української філології та міжкультурної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Котляр Ю.В.

«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (наскрізна)

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА КРАЇН ЗАХОДУ

Спеціальність 014 «Середня освіта»

Спеціалізація 014.01 «Українська мова і література»

Розробники:

Професор кафедри української
філології
та міжкультурної комунікації

Даниленко І.І.

В.о. завідувача кафедри
української філології та
міжкультурної комунікації

Лебединцева Н.М.

Доцент кафедри української
філології
та міжкультурної комунікації

Косарева Г.С.

Гарант освітньої програми:
«Теорія і методика навчання:
Українська мова і література та
англійська мова»

Жвава О.А.

Декан факультету філології

Зубенко Т.В.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Зарубіжна література країн заходу	
Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»	
Спеціальність	014 «Середня освіта (Українська мова і література)»	
Спеціалізація (якщо є)	014.01 «Українська мова і література»	
Освітня програма	«Теорія і методика навчання: Українська мова і література та англійська мова»	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Вибіркова (цикл професійної підготовки)	
Курс навчання	2-4	
Навчальний рік	2022–2023	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	3, 4, 5, 6, 7	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	14,5 кредити / 435 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	72	
	72 291	
Відсоток аудиторного навантаження	67%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	творча робота	
Форма підсумкового контролю	Іспит: 3,5,7	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета курсу: ознайомити студентів з історією розвитку національних літератур Західної Європи та Америки у контексті західноєвропейської культури різних періодів (література античності; Середньовіччя, класицизму й бароко, Просвітництва; романтизму, реалізму; модернізму, постмодернізму); наголосити на ідейно-естетичній значимості рекомендованих для прочитання творів та актуальності міжтекстових зв'язків у світовій літературі; привернути увагу до проблеми перекладів зарубіжних текстів українською мовою, акцентуючи імена найкращих українських перекладачів.

Основними завданнями дисципліни є ознайомлення з першорядними закономірностями літературного процесу історії світової літератури.

Компетентності та очікувані результати навчання

Загальні компетентності:

– знання й розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності (ЗК2);

– здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК7);

– здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї (ЗК10);

фахові компетентності:

– володіння спеціальними знаннями загальних і часткових теорій мовознавства та літературознавства, наукових шкіл і напрямів філологічних досліджень **(ФК1)**;

– здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання української мови та літератури, англійської мови **(ФК3)**;

– здатність здійснювати професійну діяльність українською та англійською мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їхнього розвитку, сучасних норм їх використання **(ФК6)**;

– здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови, англійської мови, теорії та історії української літератури в процесі навчання **(ФК8)**;

– здатність орієнтуватися в літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання української та англійської мов, української літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів **(ФК9)**;

– інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту **(ФК10)**;

предметні компетентності:

– здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти) **(ПК1)**;

– здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах **(ПК2)**;

– здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві **(ПК4)**.

Програмні результати навчання:

– знати базові відомості основних розділів мовознавства і літературознавства **(ПРН1)**,

– критично оцінювати власну навчальну та навчально-наукову, частково-пошукову діяльність і робити висновки щодо самоосвіти, саморозвитку й професійного самовдосконалення **(ПРН12)**,

– керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу, співробітництва та емпатійної культури **(ПРН15)**,

– застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації **(ПРН17)**,

– характеризувати теоретичні та практичні аспекти конкретної філологічної / педагогічної / методичної галузі **(ПРН19)**,

– здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних **(ПРН20)**,

– дотримуватися принципів академічної доброчесності **(ПРН21)**,

– здатність працювати результативно індивідуально в групах задля опрацювання певних завдань і формування коректних висновків **(ПРН22)**,

– висловлювати й аргументувати свою думку стосовно конкретних питань мовознавства й літературознавства **(ПРН25)**,

- усвідомлювати й дотримуватися етичних норм поведінки (ПРН26),
- встановлювати й осмислювати елементарні міждисциплінарні зв'язки (ПРН27),
- переглядати свої погляди й судження та міняти спосіб дій за наявності переконливих аргументів (ПРН28),
- пояснювати доступно й аргументовано сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору як фахівцям, так і учням (ПРН29).

Студенти повинні:

знати:

- головні історичні етапи розвитку культури Заходу від давнини до початку XXI століття.
- основні тенденції у розвитку літератури зазначеного періоду;
- головні етапи біографії, творчої еволюції, особливості світогляду та естетичні принципи письменників, творчість яких є репрезентативною для доби, що вивчається;
- зміст творів, відібраних для обов'язкового читання, основні факти історії написання цих творів, головні історичні та культурні події епох, література яких вивчається.
- кращі зразки українських перекладів творів письменників різних національних літератур Заходу зазначеного періоду.

вміти:

- критично осмислювати шлях розвитку різних національних літератур Західної Європи і Америки;
- цінувати мультикультурність світу;
- грамотно використовувати літературознавчу термінологію;
- слушно оперувати основними фактами історії літератури й культури зазначеного періоду;
- застосовувати первинні навички іманентного, контекстуального та порівняльного аналізу літературних творів;
- інтерпретувати твори, що рекомендовані для прочитання, на основі філологічного аналізу;
- виявляти національну своєрідність кожної національної літератури, що вивчається;
- осмислювати і презентувати дослідження з історії літературознавства у межах творчих робіт;
- грамотно й аргументовано висловлювати власну думку як в усній, так і в письмовій формах;
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

3. Програма навчальної дисципліни

Семестр 3 Антична література. Біблія (проф. Даниленко І.І.)

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Найдавніші пам'ятки словесності. Біблія та її вплив на європейську культуру й літературу.	2	2	8
2	Антична література як першооснова європейської культури. Міфологія Давньої Греції.	2	2	8
3	Гомерів епос: «Іліада» та «Одіссея».	2	2	8
4	Лірика ранньої класики.	2	2	8
5	Афінська трагедія та давня аттична комедія.	2	2	8
6	Греко-римський елінізм. Основні етапи розвитку римської літератури.	2	5	8
7	Римська література доби Августа: творчість Вергілія, Горация, Овідія.	2	2	8
8	Римська драматургія.	-	2	2
	Разом	14	16	58

Семестр 4 Література періоду Середньовіччя – XVIII століття. (проф. Даниленко І.І.)

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Література раннього і високого Середньовіччя.	2	2	8
2	Творчість Данте Аліг'єрі.	2	2	8
3	Доба Відродження: загальна характеристика. Відродження в Італії та Франції.	2	2	8
4	Відродження у Нідерландах та Португалії.	2	2	8
5	Відродження в Англії та Іспанії.	2	2	8
6	Загальна характеристика західноєвропейської літератури XVII ст. Література бароко.	2	5	8
7	Естетика класицизму. Французька література доби класицизму.	2	2	8
8	XVIII ст. у літературі Західної Європи: рух Просвітництва і творчість письменників Англії та Франції.	-	2	2
	Разом	16	16	58

Семестр 5 Література XIX століття (романтизм, реалізм)

(проф. Даниленко І.І.)

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Романтизм як літературний напрям у Західній Європі та Америці.	2	2	8
2	Англійський романтизм. Творчість В. Скотта.	2	2	8
3	Німецький романтизм. Творчість Гофмана.	2	2	8
4	Французький романтизм. Творчість Гюґо.			
5	Американський романтизм. Загальна характеристика.	2	2	8
6	Французька реалістична література ХІХ ст. (загальний огляд). Творчість Ф. Стендаля.	2	2	8
7	Англійський реалістичний роман: загальний огляд. Творчість В. Теккерея.	2	5	8
8	Підсумкове заняття	1	1	2
	Разом	15	15	58

Семестр 6

Література кінця ХІХ-початку ХХ століття (модернізм)

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Ранній модернізм: символізм, імпресіонізм, натуралізм, естетизм, неоромантизм, декаданс. Реалізм і натуралізм у літературі США.	2	2	8
2	Символізм у французькій поезії: принцип синестезії, принцип музичності, яснобачення. Нариси творчості П. Верлена, А. Рембо, Ст. Малларме.	2	2	8
3	Проза епохи раннього модернізму (огляд). Неоромантизм (Дж. Конрад, К. Гамсун), натуралізм (Е. Золя), естетизм (О. Уайльд).	2	2	8
4	«Нова драма» та символістська драма (огляд). Г. Ібсен – засновник «нової драми». Інтелектуальний театр Д. Б. Шоу. Символістська драма М. Метерлінка. Новаторство А. Чехова в драматургії.	2	2	8
5	Модернізм як художньо-естетичне явище культури ХХ століття.	2	2	8
6	Своєрідність жанру антиутопії в англійській літературі першої половини ХХ століття.	2	5	8
7	Поетика британського модерністського роману. Розвиток кінематографа у ХХ ст.	2	2	8

8	Проза епохи пізнього модернізму (огляд). Німецький інтелектуальний роман (Т.Манн). Література США: Література «втраченого покоління». «Новий» американський роман у контексті модернізму (У.Фолкнер, Е.Хемінгуей, Фіцджеральд). Поетика прози Ф.Кафки	2	2	2
Разом		16	16	58

Семестр 7
Література ХХ-початку ХХІ століття (постмодернізм)

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Літературний процес другої половини ХХ століття-початку ХХІ: загальна характеристика.	2	2	8
2	Постмодернізм у Британії. Інтелектуальний філософський роман В.Голдінга, А.Мердок, Дж. Фаулза	2	2	8
3	Постмодерністські тенденції у німецькомовних літературах. (Г.Грасс, П.Грандке, П.Зюскінд, Е.Єлінек).	2	2	8
4	Метаморфози «американської мрії»: література США другої половини ХХ століття.	2	2	8
5	Гетерогенність сучасної світової літератури кінця ХХ століття-початку ХХІ: основні риси та представники.	2	2	8
Разом		10	10	40

4. Зміст навчальної дисципліни

Семестр 3
Антична література. Біблія
(проф. Даниленко І.І.)

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Біблія як одна з найдавніших пам'яток словесності. Історія виникнення Біблії. Загальна композиція; канони. Роль пам'ятки у розвитку європейської культури.
2	Антична культура й література. Періодизація. Основні риси античної літератури. Давньогрецька міфологія.
3	Гомерів епос. Гомерівське питання. Гомерівська спадщина : поеми «Іліада» і «Одіссея». Особливості змісту й поетики його творів.
4	Лірика ранньої класики. Поняття лірика й меліса. Особливості жанрової системи у ліричному дискурсі давніх греків. Особливості віршування. Найвидатніші ліричні поети Давньої Греції.
5	Афінська трагедія та давня аттична комедія. Особливості театрального

	мистецтва давніх греків. Походження й жанрово-змістові особливості трагедії, комедії і сатиричної драми. Найвидатніші афінські трагіки Есхіл, Софокл і Еврипід. Комедійний талант Аристофана.
6	Елліністичний період давньогрецької літератури. Основні етапи розвитку римської літератури. Елліністичне суспільство та його культура. Новоаттична комедія. Олександрійська поезія. Елліністична проза.
7	Римська література доби Августа: творчість Вергілія, Горация, Овідія. Загальна характеристика періоду імперії, римське суспільство і культура «століття Августа». Основні ідейно-естетичні здобутки Вергілія, Горация та Овідія як найвидатніших поетів цього періоду.

4.2. План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	Старий Заповіт: ідея Бога у стародавніх євреїв (Книга буття). 1.Композиція книги Старого Заповіту за існуючими канонами. 2.Сутність Бога за Старим Заповітом: а) первісне об'явлення Бога у створеному Ним світі; б) загальний план Бога стосовно людини: Божий присуд та обітниця спасіння; в) мета заповіту, що уклав Бог з людиною (з Авраамом та його нащадками). 3. Характер стосунків Бога з людиною: а) Історія Авраама (або Йова) та ідея вірності Богові. б) Приклади кари Божої (потоп на землі, доля Содому й Гоморри тощо) та її причини. в) Історія Рут та ідея інтернаціональності Божих обранців. 4.Образ народу-обранця у Старому Заповіті: роль Мойсея у вихованні Богом юдейського народу. 5.Основні закони Божі, що були повинні виконувати юдеї (П'ята книга Мойсеєва: Повторення закону) 6.Прообразні пророцтва стосовно Ісуса Христа (образ Йосипа). Поняття спокутної жертви.
2	Принцип зображення людини в «Іліаді» Гомера. Тематика, проблематика, жанр «Іліади». 1. Сюжет і композиція поеми. Співвідношення сюжету з циклом міфів про Троянську війну. 2. Система образів у поемі: два ворожі табори серед людей у Трої і серед богів на Олімпі. Загальне, родове в характерах людей у Гомера: а) ідеали родової епохи як непорушне для гомерівських персонажів; б) співвідношення волі та обов'язку у житті гомерівської людини. 4. Гуманізм світогляду Гомера та його втілення у творі (авторська позиція). 5. Гомер як майстер слова (особливості стиля). Наївний реалізм Гомера: а) наочність у зображенні персонажів, деталей тощо; б) індивідуальне в характерах гомерівських персонажів; в) місце та роль мовних характеристик в зображенні певних персонажів; г) принцип зображення внутрішніх переживань людини. д) художні функції втручання богів у життя людини.
3	Воля богів та свобода волі людини в трагедії Софокла «Цар Едіп». Специфіка давньогрецької трагедії. Основні етапи розвитку. Місце Софокла у давньогрецькому театрі. 1. Основні риси світогляду Софокла.

	2. Тематика й проблематика трагедії Софокла “Цар Едіп”. 3. Сюжет і фабула трагедії: а) співвідношення сюжету трагедії з міфом про Едіпа; б) композиція сюжету: зав’язка, кульмінація, розв’язка. 5. Загальна композиція трагедії. Роль композиційних засобів у розкритті образів та основної ідеї автора. Характеристика образів: а) розділення трагедії на “Пролог”, “Парод”, “Епісодії”, “Стасими”, “Ексод”; функціональне значення цього розділення; б) роль монологів і діалогів, особливості їх структури; в) місце та значення Хору в трагедії Софокла; комози. 6. Мова. Стиль. Вірш. 7. <i>Додатково.</i> Особливості реценції образу Едіпа у новочасному мистецькому дискурсі (порівняйте зі стрічкою реж. П. Пазоліні).
4	«Енеїда» Вергілія як античний епос нового типу. («Енеїда» у контексті поем Гомера). 1. Історія написання «Енеїди» Вергілія. 2. Генетичний зв'язок «Енеїди» з гомерівськими поемами та епосом елліністичного періоду: сюжет, композиція, система образів, часопростір. 3. Ідейно-тематична специфіка «Енеїди» Вергілія на тлі гомерівських поем: а) «Одіссея» як міфологічний, релігійно-обрядовий та родовий тип епосу; б) «Енеїда» як тенденційний (ідеологічно зумовлений) твір; в) філософія людини в «Енеїді» та «Одіссеї»; г) державні цінності в епічних поемах Вергілія та Гомера (зіставлення). 4. «Енеїда» Вергілія як витвір красного письменства: особливості зображення персонажів (драматизм, психологізм), стиль, вірш. 6. Вплив «Енеїди» Вергілія на інші національні літератури, зокрема українську.
5	«Метаморфози» Овідія як «язичницька Біблія». 1. Овідій як видатний поет часів Августа: доля поета. 2. Історія створення «Метаморфоз». 3. Задум автора та особливості його втілення: загальний зміст, композиція, жанр поеми. 4. Оповідь Овідія про створення світу. Особливості викладеної концепції. 5. Принцип об'єднання різних міфологічних сюжетів. Тематичне розмаїття. 6. Кохання, любовна пристрасть як магістральна тема твору. Особливості авторської інтерпретації міфів про кохання. 7. Поетична майстерність Овідія, особливості його художнього стилю Овідія. 8. Переклади поеми українською мовою. 9. Роль і місце «Метаморфоз» Овідія у світовій літературі.
6	Грецький сюжет у римських трагедіях: образ Медеї в інтерпретації Сенеки (у порівнянні з трагедією Еврипіда). 1. Сенека як філософ і письменник часів Нерона. Особливості світогляду: інтерес до моралі стоїків у поєднанні з однобічно потрактованим епікуреїзмом. 2. Основні тенденції у розробці Сенекою сюжетів грецьких трагіків (структура драми, образи героїв, характер трагічного тощо). 3. Сюжет «Медеї» Сенеки у співвідношенні з комплексом міфів про Медею. 4. Композиція, система образів, характер трагічного в «Медеї» Сенеки. «Медея» Сенеки та «Медея» Еврипіда: точки дотику: а) роль діалогів, монологів, хору у розкритті образу Медеї:

	б) місце «страшних сцен» у римській трагедії; в) ідейне наповнення твору Сенеки в порівнянні з трагедією Еврипіда. г) особливості зображення Медеї Сенекою в порівнянні із зображенням Медеї Овідієм (див.: лист Медеї до Ясона в «Героїдах», кн. 7 у «Метаморфозах»). 5. Медея у кіно та інших видах мистецтва (реферати, доповіді, презентації, есеї).
7	Образ Ісуса Христа в Новому Заповіті. 1. Композиція Нового Заповіту. Євангелія як розповідь учнів Христа про Нього та Його вчення. 2. Синоптичні Євангелія: основні події з життя Ісуса від народження до поховання й воскресіння. 3. Проповідь на Горі: Ісус про Закон старий і новий (Мт. 5-7). 4. Місце і роль чудес та притч Ісуса у Євангеліях (Мт.25:1-30, Лк.4:3-20, 8:5-18; Мр.6:30-56, 8:1-9, 9:1-9 та ін.). 3. Євангеліє від Іоанна. Специфіка розповіді Іоанна про Ісуса. Співвідношення Божого та Людського в образі Христа від Іоанна. Свідчення Ісуса про Себе. Ісус та Його учні: проблеми віри та відданості. Майстерність Іоанна-оповідача (діалоги, драматичні картини).

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Обрати твір зі списку літератури (дивись нижче) і підготувати **презентацію (за допомогою програми Power Point)** з проблематики:

«Літературний твір (або сюжет/образ/мотив) в інших видах мистецтва: особливості інтерпретації».

Наприклад: Сюжет (або персонажі) «Іліади» Гомера у кіно (або: у живописі, скульптурі, / літератур тощо); «Образ Медеї в кіно», «Образ Ісуса Христа у живописі», «Драматургія Софокла у сучасних постановках». Див. також останні питання до практичних занять.

Остаточну тему роботи можна узгодити з викладачем.

Вимоги до роботи: знання фактажу, глибина і послідовність порівняльного аналізу, цікавий візуальний ряд, оригінальність підходу, переконливість тверджень і висновків, посилання на джерела, грамотність. Максимальна оцінка – 10 балів.

2. Системно заповнювати **цитатник (читацький щоденник)** з короткими відомостями про письменника та його спадщину, улюбленими або знаковими **ЦИТАТАМИ** з твору, що прочитали. Креативність в оформленні щоденника вітається. Максимальна оцінка – 10 балів.

3. **Вивчити напам'ять** вірш або монолог із великого за обсягом поетичного твору, що рекомендований для вивчення програмою. Максимальна оцінка – 10 балів (залежно від обсягу: +5 балів за поезію більше 20 рядків).

Семестр 4

Література періоду Середньовіччя – XVIII століття

(проф. Даниленко І.І.)

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Література раннього і високого Середньовіччя. Періодизація і класифікація літератури середніх віків. «Сповідь» Августина Блаженного. Хрестові походи. Ісландські пісні. Героїчний епос раннього і високого середньовіччя. Ірландські саги. «Беовульф» та «Пісня про Роланда». «Пісня про мого Сіда». Куртуазна література. Лицарська культура і хрестові походи. Нова етика кохання. Тематика творів, система жанрів. Роман «Трістан і

	Ізольда».
2	Творчість Данте Аліґ'єрі. Життєвий шлях Данте. Особливості світогляду. Жанр любовної автобіографії. «Нове життя» і неоплатонізм. «Божественна комедія» Данте: нова парадигма історії у творі; готична ідея у творі; сюжет; моралістична символіка; характер оповіді; перифраз; версифікація.
3	Доба Відродження: загальна характеристика. Відродження в Італії та Франції. Терміни «Відродження», «Ренесанс». Періодизація доби. Ренесансна утопія. Християнський гуманізм. Стихійний сенсуалізм. Трагізм як риса доби. Ренесансний протестантизм. Італійське Відродження. Франческо Петрарка, Дж. Боккаччо, Франсуа Рабле і П'єр Ронсар як видатні діячі доби.
4	Відродження у Нідерландах та Португалії. Історична доба: характер гуманізму, діяльність Мартіна Лютера і Еразма Роттердамського. Проблематика і поетика гуманістичної сатири.
5	Відродження в Англії та Іспанії. Дошекспірівський етап Відродження: Джефрі Чосер, Томас Мор. Шекспір як людина і митець. Творчий доробок Шекспіра: драматургія, лірична творчість. Концепція трагізму у Шекспіра. Поетика трагедії. Ренесансний сміх у Шекспіра. Поетика комедії. Історичні передумови Відродження в Іспанії. Лопе де Вега. Роль Сервантеса: творчий доробок, образ Дон Кіхота.
6	Західноєвропейської літератури XVII ст. Естетика і поетика літератури бароко. Термін бароко: історичні передумови виникнення бароко, ідейно-естетичні особливості літератури бароко, основні її представники (П. Кальдерон, Дж. Мільтон, Г.Я.К. Гріммельзгаузен, Гонгора).
7	Естетика і поетика літератури класицизму. Французька література доби класицизму. Історичні й культурні передумови виникнення класицизму. Загальні принципи класицизму. Французький класицизм і античні міфи. Система жанрів. Класицистична трагедія (Корнель, Расін). Класицистична комедія (Ж.-Б. Мольєр).
8	XVIII ст. у літературі Західної Європи. Просвітництво. Рух Просвітництва: загальна характеристика. Філософські основи доби. Значення Джона Локка. Критика церкви. Ідеї прогресу. Стилї доби. Періодизація та загальна характеристика періодів. Особливості просвітницького раціоналізму і творчість письменників Англії (Дж. Свіфт, Д. Дефо, С. Річардсон, Г. Філдінг, Л. Стерн, Р. Бернс тощо), Франції (Ш. Монтеск'є, Вольтер, Дідро, Руссо).

4.2. План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	«Пісня про Роланда» як епос високого Середньовіччя. 1. Героїчний епос та духовна доктрина високого (зрілого) Середньовіччя. 2. Загальна типологічна відмінність епосу зрілого Середньовіччя від епосу раннього Середньовіччя. (Пор. «Пісня про Роланда» і «Беовульф»). а) родові / загальнонаціональні цінності; б) поганство / християнство; в) різні фази феодальних стосунків в обох типах епосів (відданість роду/королю). 3. Історія написання поеми «Піснь про Роланда». 4. Особливості жанру поеми. Композиція, сюжет. 5. Система образів поеми та їхня характеристика у світлі ідейно-проблемного комплексу поеми: Роланд як епічний герой; персонажі, протиставлені йому (Аельрот, Олівє, Ганелон). 6. Роланд та Карл Великий: особливості васально-сюзеренних стосунків. Поняття про звитягу і честь.

	7. Словесна майстерність, вірш.
2	«Божественна комедія» Данте. 1. Задум Данте. Обґрунтування подорожі Всесвітом. 2. Середньовічна естетика полісемантичного твору. Данте про “чотири смисли” “Божественної комедії”. 3. Особливості часопротору і композиція твору. 4. Побудова потойбічного світу у Данте. Закон золотого перетину. Символіка чисел, алегорії, містичні образи. Неоплатонічні поняття, семантика образів світла й дзеркала у XV пісні. 5. Основна ідея твору та символіка образів головних персонажів у Данте. Образи автора, Вергілія та Беатріче у твор та їхня семантика. 6. Тематика “Божественної комедії” та образи грішників, що автор зустрічає на своєму шляху. 7. «Божественна комедія» як енциклопедія середньовічного знання. 8. Жанрово-стильові особливості поеми. Художні засоби у створенні образів Пекла, Чистилища, Раю. 9. Вірш Данте (новаторство). 10. Роль поеми Данте у світовій культурі (презентації, реферати, есеї).
3	Жанр сонета в західноєвропейській літературі до відродження. Творчість Ф. Петрарки, П. де Ронсара, В. Шекспіра. 1. Сонет як жанр ренесансної поезії: історія жанру; закономірності його появи за часів Відродження. Канонічні ознаки сонету: поетика, тематика. 2. Італійський закон сонету. Особливості творчої манери Ф. Петрарки: провідні мотиви сонетів, образ ліричного героя, особливості стилю. Поняття «петраркизму». 3. Французька модель сонету. Новаторство П. де Ронсара: семантика (образ ліричного героя, образ коханої тощо) і поетика його творів. 4. Англійська модель сонету. Традиція і новаторство у ліричній творчості В. Шекспіра. На тлі його попередників. Поетичний діалог з Петраркою і П. де Ронсаром (подальше заперечення образу ідеальної красуні Петрарки, тощо). Завдання: 1. Порівняти сонет №130 Шекспіра із сонетом Ронсара «Скоріш погасне в небі хор зірок...» та сонетами Петрарки про кохану). Зробити висновок щодо еволюції ставлення закоханого ліричного героя до жінки. 2. Обрати по сонету із творчої спадщини Петрарки, Ронсара і Шекспіра і визначити спільне і відмінне між цими зразками за такими аспектами: <i>тип строфіки, характер рими, тип римування, віршовий розмір</i>. 3. Порівняти українські переклади шекспірівських сонетів Д. Паламарчука і Д. Павличка (по одному на вибір). 4. Вивчити напам'ять сонет, що сподобався найбільше (оригінал або переклад).
4	Поетика іспанського бароко в релігійно-філософській драмі Кальдерона «Життя - це сон». 1. Особливості іспанського бароко і проблематика драми Кальдерона. 2. Особливості сюжету і композиції драми «Життя – це сон». Вплив на фабулу драми різноманітних джерел (легендарні, історичні, літературні). 3. Конфлікт драми. 4. Система дійових осіб. 5. Символіко-метафоричний сенс образів дійових осіб (образ Сехисмундо, жіночі образи тощо) та основних етапів розвитку конфлікту. Ідея твору та його остаточна реалізація у розв'язці подій.

5	Трагедія Ж. Расіна «Андромаха» як зразок драматургії класицизму. Новаторство драматурга. 1. Н. Буало про класицистичну трагедію («Мистецтво поетичне», конспект). 2. Трагедія Расіна у світлі класицистичних вимог Буало. Новаторство Расіна порівняно з П. Корнелем. 3. Сюжет і композиція «Андромахи» Расіна. 4. Характер конфлікту і система дійових осіб. Етапи розвитку внутрішнього конфлікту Андромахи. Засоби його розкриття. 5. Особливості інтерпретації античного сюжету Расіном. 6. Жанрово-стильові особливості любовно-психологічної трагедії Расіна.
6	«Тартюф, або ж облудник» Ж.-Б. Мольєра як зразок «високої комедії» (драматургічне новаторство Мольєра). 1. Мольєр як реформатор жанру комедії. А) Творчій шлях Ж.Б. Мольєра до «високої комедії»; естетичні погляди драматурга (див.: передмова до «Тартюфа», «Критика «Урока жінкам», «Версальський експромт»). Б) Ознаки високої комедії у творах Мольєра (див. «Тартюф», «Дон Жуан», «Скупий»). 2. Передісторія створення п'єси «Тартюф». Загальний задум драматурга. 3. Особливості художньої реалізації задуму Мольєра у п'єсі: а) композиція, б) система образів, в) сюжет твору, г) конфлікт. 4. Образ Тартюфа як втілення релігійного лицемірства. Особливості розкриття характеру в стосунках іншими дійовими особами. 5. Сміхова стихія у творі (місце, характер, функція, образи, що є об'єктами і суб'єктами висміювання). 6. Авторська ідея (думка) та дійові особи, що допомагають її репрезентувати у творі. Специфіка фіналу. 7. «Тартюф» у театрі та кіно (можливі презентації).
7	Роберт Бернс як видатний шотландський поет XVIII ст. 1. Етапи життя і творчості Р. Бернса. 2. Провідні мотиви та образи поезії Р. Бернса. 3. Характер ліричного героя Р. Бернса. 4. Місце і роль образу дівчини (жінки) у поезії Р. Бернса. Рольова лірика поета. 5. Антиклерикальна тематика поезії Р. Бернса. Причина її виникнення. 6. Картини рідної Шотландії в ліриці поета. Патріотичний пафос віршів. 7. Поетика ліричних творів Р. Бернса: жанри, композиція, віршові розміри тощо (аналізувати по можливості оригінальні тексти). 8. Найкращі переклади Р. Бернса слов'янськими мовами. 9. Культурний вплив поезії Р. Бернса (презентації).
8	Ідея природної людини у повісті Вольтєра «Простодушний». 1. Філософські повісті у творчому доробку Вольтєра: місце, роль, особливості жанру. 2. Історія та мета створення Вольтєром повісті «Простодушний». 3. Тема, жанрова своєрідність (гібрид філософської повісті й роману виховання), композиція твору. 4. Семантика назви та характер і особливості світогляду головного героя (Гурона). 5. Принцип «одивнення» у повісті та його функція. А) Проблема кохання у творі. Образ Сент-Ів. Б) Проблема релігії у творі. Антиклерикальний пафос повісті. В) Соціальна критика придворного життя, бездушної бюрократії тощо.

6.	Філософський сенс фіналу (цитати).
7.	Культурний вплив твору Вольтера.

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Обрати твір із списку літератури і підготувати презентацію з проблематики «Літературний твір/сюжет/образ в інших видах мистецтва: особливості інтерпретації».

Наприклад:

«Образ Дон Кіхота у музиці (або: у живописі/ кіно/скульптурі тощо)», «Образ Офелії у європейській поезії (або: світовій літературі/живописі/скульптурі)», «Лірика Роберта Бернса в українському пісенному дискурсі» Також див. останні питання кожного заняття. Тематику роботи можна індивідуально узгодити з викладачем

Вимоги до роботи: знання фактажу, глибина і послідовність порівняльного аналізу, цікавий візуальний ряд, оригінальність підходу, переконливість тверджень і висновків, посилання на джерела, грамотність. Максимальна оцінка – 10 балів.

2. Системно заповнювати **цитатник (читацький щоденник)** з короткими відомостями про письменника та його спадщину, улюбленими або знаковими ЦИТАТАМИ з твору, що прочитали. Креативність в оформленні щоденника вітається. Максимальна оцінка – 10 балів.

3. **Вивчити напам'ять** вірш або монолог із великого за обсягом поетичного твору, що рекомендований для вивчення програмою. Максимальна оцінка – 10 балів (залежно від обсягу: +5 балів за поезію більше 20 рядків).

Семестр 5

Література XIX століття (романтизм, реалізм)

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Романтизм як літературний напрям у Західній Європі та Америці. Культурно-історичні умови розвитку. Філософське підґрунтя. Основні течії, тенденції, персоналії.
2	Англійський романтизм. Культурно-історичний контекст англійської літератури кінця XVIII-першої половини XIX ст., основні тенденції розвитку, провідні жанри. В. Блейк як фундатор романтизму в Англії. Діяльність «Озерної школи». Новаторство В. Скотта, Дж. Байрона та ін.
3	Німецький романтизм. Культурно-історичний контекст доби в Німеччині, основні тенденції розвитку німецького романтизму, найвидатніші митці слова. Діяльність єнської школи романтизму. Творчість Гофмана. Поезія Г. Гейне.
4	Французький романтизм. Творчість В. Гюго. Культурно-історичні умови розвитку. Найвидатніші письменники Франції. В. Гюго та особливості його творчого методу. Новаторство Гюго, вплив на світове письменство.
5	Американський романтизм. Загальна характеристика. Своєрідність американського романтизму на тлі європейського. Новелістика В. Ірвінга. Пригодницький роман Ф. Купера. Роль міфу у художній творчості Н. Готорна.
6	Французька реалістична література XIX ст. (загальний огляд). Стендаль. Історико-культурний контекст, філософське підґрунтя розвитку реалізму у фр. літературі XIX ст. Основні тенденції. Провідні жанри: пісня (Беранже), соціальний роман (Бальзак, Стендаль), новела (Меріме). Творчість Ф. Стендаля: світоглядні та естетичні переконання письменника,

	новаторство. Соціально-психологічний роман Стендаля.
7	Англійський реалістичний роман: загальний огляд. Діккенс. Історико-культурний контекст, філософське підґрунтя розвитку реалізму у фр. літературі XIX ст. Основні тенденції. Роман як провідний жанр англійської літератури 2-й половини XIX ст. Магістральні теми, проблеми, художні особливості, новаторство найвидатніших англійських романістів (Ч. Діккенс, В.-М. Теккерей, Ч. Рід, Ш. Бронте). Творчість Діккенса.

4.2. План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	Роман «Айвенго» В. Скотта: історія та соціальні відносини у художній інтерпретації письменника. 1. Історична основа роману. Ставлення В. Скотта до принципів зображення історії у художній літературі. 2. Сюжет, головний конфлікт у романі. Зображення протистояння саксонців і норманів на тлі авторської ідеї. 3. Образи аристократії в романі: а) Річард I як образ ідеального короля; б) Айвенго як ідеальний зразок шляхетного лицаря. Семантика назви роману. 4. Жіночі образи у романі. Місце, роль, семантичне значення. 5. Образи представників простого народу у романі: особливості зображення. 6. Проблематика роману. Авторська ідея. ДОДАТКОВО. Вплив роману на світову культуру, екранізації роману (можлива презентація).
2	«Крихітка Цахес на прізвисько Ціннобер» Е.Т.Е. Гофмана як сатирико-метафорична казка доби німецького романтизму. 1. Естетичні погляди Гофмана. Жанр повісті-казки у творчості Гофмана. 2. Сатирико-метафоричний зміст казки та особливості його втілення. А) Романтичне двосвіття та його реалізація у казці. Б) Роль сатири та іронії у творі. 3. Система образів у творі. А) Добрі сили та їх роль у творі: образ феї Розабельверде, лікар Проспер Альпанос. Б) Світ філістерів та засоби його викриття (Фабіан, Кандіда, Можа Терпін, князь, барони). В) Образ князя Пафнутія та його роль у критиці ідей Просвітництва. 4. Романтичний зміст опозиції образів Бальтазара і Цахеса: зміст образів, засоби розкриття. 5. Ідейно-філософський зміст фіналу повісті. ДОДАТКОВО. Вплив твору на світову культуру, сучасні екранізації, наслідування тощо (можлива презентація).
3	«Людина, яка сміється» Віктора Гюго: ідейно-художня своєрідність роману. 1. Історія написання роману. Тематика, проблематика. Ідейно-естетичний зв'язок роману з попередніми творами Гюго 2. Сюжет, композиція твору у світлі традиційних уявлень про романтичну літературу (місце випадковостей, таємниць та под. у романі). Місце і роль пейзажу. 3. Тип головного героя. Роль контрастів у створенні образу Гуїнплена та його життєвої історії. 4. Викривальний пафос роману. Конфлікт між англійським народом та англійською аристократією: способи розкриття.

	ДОДАТКОВО. Вплив роману на світову культуру (можлива презентація).
4	«Шагренева шкіра» О. де Бальзака як «відправна точка» творчості письменника-реаліста. 1. Історія написання роману. Тематика, проблематика, сюжет роману. Алюзія на «Фауста» Гете. 2. Тип головного героя Рафаеля де Валентена. Роль оточення у його житті. Спосіб розкриття його психологічного стану (тип нарації, взаємодія з іншими персонажами тощо). 3. Роль жіночих образів у романі (Феодора і Поліна). 4. Ідейний зміст фіналу. 5. Співвідношення романтичного і реалістичного в романі. ДОДАТКОВО. Вплив роману на світову культуру, екранізації роману (можлива презентація).
5	«Пані Боварі» Г. Флобера: конфлікт мрії та реальності. 1. Історія написання роману, тематика, проблематика, сюжет роману. 2. Трагедія Емми Боварі: причини, суть конфлікту. Роль чоловіків у її житті. 3. Образ Шарля Боварі в ідейному задумі та композиції роману. 4. Критика буржуазно-обивательського середовища у романі. Оме як представник провінційної верхівки. Його роль в історії родини Боварі. 5. Семантика фіналу. 6. Словесна майстерність Флобера-реаліста: його об'єктивність у зображенні історії Емми. ДОДАТКОВО. Вплив роману на сучасний культурний дискурс: найвідоміші варіанти екранізації роману; враження від однієї з них (див., приміром, 2014 року).
6	Роман «Червоне і чорне» Стендаля як зразок-предтеча психологічного реалізму в літературі Європи. 1. Історія написання роману; тематика, проблематика роману. Семантика назви роману: дискусія навколо цього. 2. Історія життя і смерті головного героя (сюжет, композиція). 3. Психологічний портрет Жульєна Сореля як молодого людини XIX століття, що шукає свій шлях серед несправедливостей суспільного життя. Особливості зображення. Причина трагедії. 4. Семантичний зміст образів пані де Реналь і Матільди де Ла-Моль. 5. Новаторство Стендаля, авторське ставлення до зображуваного на тлі його світоглядних переконань (ненависть до лицемірства, церковників тощо). ДОДАТКОВО. Екранізації роману «Червоне і чорне» Стендаля.
7	«Ярмарок суєти» У. Теккерея: синтез історичного і сучасного у романі. 1. Історія написання роману, авторський задум тематика, проблематика твору, семантика назви. 2. Епічний масштаб у романі: історичні події, співвідношенні воєнних та тилових сцен у ньому. 3. Історія двох героїнь – міс Емілі Седлі й Беккі Шарп – як художня інтерпретація історії двох подруг-суперниць. Семантика головних образів. 4. Постать Ребекки Шарп як найяскравішої представниці Ярмарку марнославства: засоби зображення, прийоми розкриття характеру. 5. Образ автора-наратора у романі: характер коментування подій, персонажів та авторське ставлення до зображуваного. ДОДАТКОВО. Екранізації роману У. Теккерея «Ярмарок суєти».

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Обрати твір із списку літератури і підготувати презентацію з проблематики «Літературний твір/сюжет/образ в інших видах мистецтва: особливості інтерпретації». Наприклад:

«Крихітка Цахес» Гофмана у живописі (або: кіно)», «Історія екранізації роману Айвенго В. Скотта», Див. також додаткові питання до кожного практичного заняття. Тематику роботи можна індивідуально узгодити з викладачем.

Вимоги до роботи: знання фактажу, глибина і послідовність порівняльного аналізу, цікавий візуальний ряд, оригінальність підходу, переконливість тверджень і висновків, посилання на джерела, грамотність. Максимальна оцінка – 10 балів.

2. Написання есея з тематики практичного або лекційного заняття (до 5-х сторінок др. сторінок).

Вимоги до роботи: знання фактажу, самостійність і оригінальність думок, вільна форма викладу власних вражень щодо прочитаного твору грамотність. Максимальна оцінка – 10 балів.

Семестр 6

Література кінця XIX-початку XX століття (модернізм)

(доц. Косарева Г.С)

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Ранній модернізм Символізм. Імпресіонізм. Натуралізм, естетизм, неоромантизм, декаданс. Реалізм і натуралізм у літературі США.
2	Символізм у французькій поезії 1. Принцип синестезії. 2. Принцип музичності, яснобачення. 3. Нариси творчості П. Верлена, А. Рембо, Ст. Малларме
3	Проза епохи раннього модернізму (огляд). 1. Неоромантизм (Дж. Конрад, К. Гамсун), 2. Натуралізм (Е. Золя). 3. Естетизм (О. Уайльд).
4	«Нова драма» та символістська драма (огляд). 1. Г. Ібсен – засновник «нової драми». 2. Інтелектуальний театр Д. Б. Шоу. 3. Символістська драма М. Метерлінка. 4. Новаторство А. Чехова в драматургії.
5	Модернізм як художньо-естетичне явище культури XX століття. 1. Загальна характеристика літератури та культури першої половини XX сторіччя. 2. Естетичні програми і творчі пошуки в літературі першої половини XX ст: характеристика основних авангардистських шкіл: а) Дадаїзм. Сюрреалізм у Франції; б) експресіонізм в Німеччині; в) футуризм в Італії. Фігурні вірші футуристів. Світоглядні орієнтири творчості, сформульовані сюрреалістами, футуристами.
6	Своєрідність жанру антиутопії в англійській літературі першої половини XX століття. 1. Поняття «утопія», «антиутопія» «дистопія» в історії літератури:

	жанроутворюючі ознаки та основні характеристики. 2. Своєрідність англійської художньої антиутопії. 3. Пародійна модель „ідеального суспільства” в романі О. Хакслі “Цей дивний новий світ”. 4. “1984” Дж. Оруелла як роман-дистопія.
7	Поетика британського модерністського роману. Розвиток кінематографа у ХХ ст. 1. Питання статі і сучасне суспільство в творах Д.Г.Лоуренса. 2. Особливості художньої мови Д.Г.Лоуренса в романі «Коханець леді Чаттерлей». 3. Загальні риси творчості В.Вулф (1882-1941). Особливості ставлення В.Вулф до творчості. 4. Роман В.Вулф “Місіс Деллоуей”: моделювання образу героїні, осмислення загальної тематики твору. 5. Розвиток європейського та американського кінематографа у ХХ ст.
8	Проза епохи пізнього модернізму (огляд). 1. Німецький інтелектуальний роман (Т.Манн). 2. Література США: «новий» американський роман у контексті модернізму (У.Фолкнер, Е.Хемінгуей, Фіцджеральд). 3. Поетика прози Ф.Кафки.

4.2. План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	Естетика французького символізму. Мета: осмислити головні напрямки оновлення мови поезії у творчості французьких символістів. 1. Естетика «парнасців». 2. Зародження символістської естетики в творчості Шарля Бодлера. 3. Принцип музичності в поезії П. Верлена. 4. Принцип «яснобачення» в поезії А. Рембо. 5. Принципи поетичного мистецтва в поезії Ст. Малларме.
2	Роман К. Гамсуна «Пан» – взірць ранньомодерністської прози. Мета: осмислити зміну художнього мовлення у ранньо-модерністській прозі. 1. Міф про Діоніса у культурі «кінця століття». Образ Пана у світовій культурі того часу. 2. Лейтенант Глан – людина-Пан: тема «природної людини» у К. Гамсуна і Стендаля. 3. Світ цивілізації в романі. 4. Жіночі образи (Едварда і Єва). Аналіз сексуальності. «Війна статей». 5. Роль пейзажу в розкритті душевних переживань персонажів. Ознаки модерністського стилю: символізм, імпресіонізм, міфологізм, психологізм, песимізм
3	Г. Ібсен і Д. Б. Шоу – засновники «нової драми». Мета: осмислити переворот, здійснений Г. Ібсеном та Д. Б. Шоу в оновленні драматургії наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. 1. Принципи «нової драми». 2. Втілення принципів «нової драми» в п'єсі Г. Ібсена «Ляльковий дім». 3. Застосування головних принципів «теорії драми» Д. Б. Шоу в п'єсі «Пігмаліон». А. Міфологічна основа твору й парадоксальне переосмислення міфу. Б. «Дискусія» та її головні напрямки: гідність людини, соціальна нерівність, призначення жінки. В. Жанр твору, форми авторського втручання

	Ідейне значення творчості Г. Ібсена та Д. Б. Шоу.
4	Поетичне новаторство у ліриці першої половини ХХ століття. 1. Г.Аполлінер і синтез мистецтв. 2. Вірш-річ як втілення принципів скульптури. Центральні образи поезії Р.М.Рільке. 3. Експресіонізм Г.Тракля. 4. Футуризм В.Хлебнікова. 5. Авангардистські експерименти Е.Е.Камінгса. ЗАВДАННЯ: 1. знати напам'ять визначення наступних термінів.: <i>футуризм, експресіонізм, сюрреалізм, дадаїзм;</i> 2. - охарактеризуйте, як співвідносяться поняття «модернізм-авангардизм»; 3. підготуватися до виразного читання поезій на вибір.
5	Своєрідність жанру антиутопії у романах Дж. Оруелла «1984» та О. Хакслі «Цей дивний новий світ». 1. Специфіка поняття «роман-антиутопія». 2. Історія написання роману «1984» Дж.Оруелла. 3. Композиція та система образів роману. 4. Проблематика у романі. 5. Пародійна модель світу у романі О.Хакслі «Цей дивний новий світ».
6	Франц Кафка. Роман «Процес». 1. Автобіографізм творчості. Психоаналітичний підхід до інтерпретації творів. 2. Тема «людина і влада». 3. Метафізичні пошуки духовного абсолюту і неможливість їхнього досягнення. 4. Герої Кафки як передвісники екзистенціалістського героя.
7	В. Фолкнер як представник американського Півдня (поліфонічний роман В. Фолкнера «Шал і лють»). (1 година) 1. Історія написання. 2. Образна система. 3. Проблематика роману.
8	Модерністські тенденції у драмі в першій половині ХХ століття. 1. Театр Б. Брехта та його ознаки (огляд поезики твору «Матінка Кураж та її діти). 2. Новаторство театральної системи Л. Піранделло. 3. Американський театр Ю.О. Нілла.

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до практичних занять.
2. Прочитання художніх творів, передбачених цією робочою програмою.
3. Написання есея на вільну тему на підставі вивченого курсу (до 5-х сторінок др. сторінок).

Вимоги до роботи: самостійність, оригінальність, знання фактажу, аргументованість, вільна форма викладу. Максимальна оцінка – 10 балів.

Семестр 7

Література ХХ-початку ХХІ століття (постмодернізм)

(доц. Косарева Г.С)

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Літературний процес другої половини ХХ століття-початку ХХІ: загальна характеристика 1. Суспільно-політичні умови та ідейно-філософські чинники розгортання літературного процесу. 2. Поетика літератури другої половини ХХ століття 3. Поняття про постмодернізм в історико-літературному та літературному процесі.
2	Постмодернізм у Британії. Інтелектуальний філософський роман В.Голдінга, А.Мердок, Дж. Фаулза Історико-культурне тло літературного процесу. «Сердиті молоді люди»\ 2. Інтелектуальний/філософський роман (А.Мердок, В.Голдінг) 3. Британський варіант літературного постмодернізму. Історіографічна мета проза (Дж. Фаулз, Дж.Барнс, П.Акройд).
3	Постмодерністські тенденції у німецькомовних літературах. (Г.Грасс, П.Грандке, П.Зюскінд, Е.Єлінек). 1. «Розколоте небо»: дві Німеччини, дві німецькі літератури. 2. «Група 47» (Г.В.Ріхтер, А.Андрерш, Г.Белль, Г.Грасс). Тема «неподоланого минулого». 3. Ліричний гуманізм Г.Белля. Роман «очима клоуна» як суб'єктивний зріз німецької дійсності 1960-х рр. 4. Постмодерністські тенденції у німецькомовних літературах. Використання національних традицій. (Г.Грасс, П.Грандке, П.Зюскінд, Е.Єлінек)
4	Метаморфози «американської мрії»: література США другої половини ХХ століття 1. Від мовчазних п'ятдесятих до «бурхливих шістдесятих»: нонконформізм, бітники, контр-культура (Дж.Селінджер, Дж.Керуак, А.Гінзберг) 2. Сучасні модифікації реалізму (інтелектуальний роман С.Беллоу; «моральна література» Дж.Гарднера; драматизм повсякденності Дж.Апдайка; жіноча перспектива Дж.К.Оутс). 3. Американський варіант літературного постмодернізму
5	Гетерогенність сучасної світової літератури кінця ХХ століття-початку ХХІ: основні риси та представники 1. Своєрідність антиутопії у ХХІ ст.: романістика Адольфо Бйой Касарес та М.Етвуд. 2. Візуальне (ерготичне) письмо: Марк З.Данілевські, Л.Серафіні 3. Історичні романи і чому вони популярні? 4. Метамодернізм та «нова щирість»: ключові ознаки романістики. 5. Тексти про травму у літературі початку ХХІ століття. 6. Характерні риси графічних романів. 7. Кроскультурні романи: поетика жанру.

4.2. План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	Тема мистецтва в романі Айріс Мердок «Чорний принц». 1. Місце «чорного принца» у творчості письменниці. 2. Наративні стратегії А.Мердок в романі «Чорний принц». Структура твору. Бредлі Пірсон як надійний/ненадійний наратор. Проблема автора та героя. Прийом авторської гри. Проблема стилю. 3. Основні теми та мотиви твору. 4. Значення символів для розкриття головної ідеї.
2	Міфопоетика М. Турньє. Його роман «П'ятниця, або Лімби Тихого

	океану». 1. Загальна характеристика творчості. 2. «П'ятниця» як роман-палімпсест. 3. Сучасна реінтерпретація сюжету Д.Дефо. Фройдівські мотиви в романі. Категорія тілесності.
3	«Носороги» Е. Йонеско як зразок драми «театру абсурду». 1. Історія створення та сценічної постановки п'єси «Носороги». 2. Сатирично-гротескне змалювання процесу «омасовлення» людей. 3. Риси драми «театру абсурду у творі». 4. Проблеми втрати індивідуальності під тиском масової свідомості. 5. Сутність опору Беранже. Система образів драми. 6. Сенс центральної метафори. Символічний сенс сюжету драми. <i>Питання для дискусії</i> 1. Чим для вас є театр? 2. Чому, на вашу думку, Е. Йонеско назвав свій твір «антип'єсою»? 3. Чому саме Беранже зберігає свою людську сутність? Що нас робить людьми?
4	Роман М. Етвуд «Оповідь служниці». 1. Особливості роману-антиутопії у добу постмодернізму. 2. Хронотоп у романі. 3. Принципи конструювання оповіді у романі. 4. Античні алюзії у романі. 5. Проблематика у романі. 6. Система образів у світлі жанру роману-антиутопії. 7. Екранізація роману М.Етвуд «Оповідь служниці»
5	Захист буктрейлерів

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до практичних занять.
2. Прочитання художніх творів, передбачених цією робочою програмою.
3. Написання есея на вільну тему на підставі вивченого курсу.
4. Створення буктрейлера на вільну тему на підставі вивченого курсу.

5. Підсумковий контроль

Іспити з курсу «Зарубіжна література країн Заходу» проводиться наприкінці 3,4,5. семестрів. Форма – усна. Під час іспиту студенти отримують питання до підсумкового контролю у вигляді білетів. Кожен білет містить по два питання. Відповідь на кожне питання оцінюється у 20 балів. При цьому враховується: 1) знання художніх текстів, що рекомендовані програмою для прочитання; 2) знання основних історико-культурних фактів та літературних тенденцій кожної з національної літератур відповідного періоду, передбачених програмою (див. відповідний № Модуля); 3) повнота розкриття питання, слушне використання літературознавчої термінології.

Після 6-го семестру програмою передбачена атестація, а після 7-го семестру – залік.

Питання до іспиту Семестр 3

1. Біблія як одна з найдавніших пам'яток словесності: історія створення, архітектоніка, роль у розвитку європейської культури та літератури.

2. Старий Заповіт: історія створення (хронологічні межі), загальна композиція, канони.
3. Концепція Бога у Старому Заповіті. Характер стосунків Бога з людиною до і після гріхопадіння останньої. 10 Божих заповідей.
4. Новий Заповіт: історія створення (хронологічні межі), архітектоніка, семантика назви книги і загальна концепція Спасіння людства.
5. Античність як колыска європейської цивілізації: історичні межі античності, значення та умовність терміну «античність», специфіка культури античних суспільств, історичне значення античної літератури.
6. Давньогрецька література: історичне значення, загальні тенденції та основні періоди розвитку (періодизація за І. Тронським або О. Лосєвим), видатні імена.
7. Міф як світоглядно-естетичний феномен. Міф у релігійному культі давніх греців: специфіка, етапи розвитку (за О. Лосєвим) та їх особливості.
8. Творчість Гомера. Історія Гомерових поем. «Гомерівське питання».
9. «Іліада» Гомера: сюжет, композиція, система образів, ідейний зміст поеми, естетичні принципи; вплив на світову літературу та культуру.
10. «Одіссея» Гомера: сюжет, композиція, система образів, ідейний зміст поеми, художні особливості.
11. Давньогрецька лірика: історія виникнення, специфіка, антична система диференціації видів лірики.
12. Елегія і ямб як жанри давньогрецької декламаційної лірики. Особливості змісту та поетичної форми. Поезія Архілоха.
13. Сольна лірика (меліка): тематика, основні жанри, їх зв'язок з музикою, видатні поети (Алкей, Сапфо, Анакреонт) та їх внесок у розвиток поезії.
14. Хорова лірика (меліка): тематика, основні жанри, їх зв'язок з музикою, видатні поети (Сімонід Кеосський, Піндар, Вакхлід тощо) та їх внесок у розвиток поезії.
15. Давньогрецький театр: історія виникнення, культурні особливості.
16. Афіньська трагедія: походження, загальні особливості змісту та композиції.
17. Есхіл та його творчий доробок. Загальна характеристика естетики драматургії Есхіла.
18. Софокл та його творчий доробок. Загальна характеристика естетики драматургії Софокла.
19. Особливості інтерпретації проблеми фатуму й свободної волі людини в трагедії Софокла «Цар Едіп»: сюжет, композиція, система образів, ідейний зміст.
20. Драматургія Евріпіда: творчий доробок, нове в концепції людини та естетиці давньогрецької трагедії.
21. «Медея» Евріпіда як психологічна трагедія: сюжет, композиція, система образів, ідейний зміст.
22. Давньогрецька комедія: походження, специфіка. Аристофан як майстер комедії (загальна характеристика творчості).
23. Елліністичний період давньогрецької літератури: історичний, культурний контекст, основні літературні тенденції, жанри; олександрійська поезія.
24. Грецька література римського періоду: історичний, культурний контекст, основні літературні тенденції, жанри; «Порівняльні життєписи» Плутарха.
25. Давньоримська література: історичне значення, загальні тенденції та основні періоди розвитку (періодизація за І. Тронським або О. Лосєвим), видатні імена.
26. Римська література епохи Республіки: хронологічні межі, основні тенденції в історичному контексті доби (жанри, стилі, найвидатніші представники).

27. Творчість Плавта (загальна характеристика). Тип комедійного персонажа Плавта.

28. Давньоримська література «Століття Августа»: історичний, соціальний, культурний контексти доби; основні тенденції розвитку художньої словесності, жанри, представники.

29. Вергілій як поет «століття Августа»: життя й творчість (загальна характеристика).

30. «Енеїда» Вергілія як героїчна поема: історія написання, сюжет, композиція поеми, зв'язок з гомерівськими поемами. Новаторство Вергілія.

31. Горацій як видатний лірик епохи Августа: жанрове, тематичне розмаїття його поезії, особливості стилю та вірша. Вплив Горація на світову літературу.

32. Естетичні принципи Горація: «Послання до Пізонів» («Про науку поезії») як пам'ятник римської літературної критики (основні концепти). Культурне значення «Послання».

33. Пародійно-дидактичне трактування теми кохання у творчості Овідія: поеми «Наука про кохання», «Ліки проти кохання» (зміст, композиція, особливості стилю).

34. Вчено-оповідні поеми каталогового типу у спадщині Овідія: «Метаморфози» і «Фасти» (загальна характеристика жанру).

35. Поема Овідія «Метаморфози» як язичницька Біблія: історія людства у художній рецепції Овідія (авторський задум, літературно-міфологічні джерела, філософське підґрунтя, ідейно-образні паралелі з Біблією, естетичні особливості).

36. «Срібне століття» давньоримської літератури: хронологічні межі доби, основні тенденції у розвитку літератури у культурно-історичному контексті доби, популярні жанри, найвидатніші письменники.

37. Творчість Сенеки: особливості світогляду, творчі здобутки.

38. Драматургія Сенеки. Основні тенденції в розробці сюжетів грецьких трагедій: тематика, проблематика, структура драми, образи героїв, характер трагічного тощ). (на прикладі трагедії «Медея»).

39. Римська сатура: особливості жанру, тематика, проблематика, стильові особливості, два напрями розвитку (сатури Луцилія, Горація, Ювенала; романи «Сатирикони» Петронія, «Метаморфози, або Золотий осел» Апулея).

40. Байки Федра: генеза, проблематика, тематика, естетичні особливості, вплив на світову, зокрема українську літературу.

Семестр 4

1. Література раннього і високого Середньовіччя: історичний контекст, періодизація літератури, естетика, провідні жанри, тематика, проблематика.

2. Народно-героїчний епос як жанр. Типологічна відмінність епосу раннього Середньовіччя (пор., наприклад, з «Беовульф») від епосу зрілого Середньовіччя («Пісня про Роланда»).

3. Охарактеризуйте гуманізм як філософсько-естетичне обґрунтування Відродження. Роль Італії у розвитку європейського Відродження.

4. «Божественна комедія» Данте: задум автора, жанрово-композиційні особливості твору, алегорія, символіка образів та чисел.

5. Ренесансна література Франції: загальна характеристика. Роль Франсуа Рабле у її розвитку.

6. Жанр сонета в ренесансній літературі: особливості змісту і поетики. Роль Ф. Петрарки у розвитку жанру Ренесансу (можна прочитати вірш на пам'ять).

7. Відродження в Англії: загальна характеристика культурної доби, основні тенденції у літературі, жанри, представники. Схарактеризуйте жанр утопії.

8. Лірична творчість Шекспіра: жанри, тематика, тип ліричного героя. (Можна прочитати сонет на пам'ять).

9. Драматургія В. Шекспіра: періодизація, творчі здобутки Шекспіра-драматурга.
10. «Гамлет» Шекспіра як «трагедія пізнання»: ідейно-художні особливості твору.
11. Відродження в Іспанії: загальна характеристика епохи та літератури.
12. Роман Сервантеса «Дон Кіхот»: історія створення, жанрові особливості, ідейний зміст, символіка головних образів.
13. Загальна характеристика західноєвропейської літератури XVII ст.: культурно-історичне тло, основні літературні напрями, жанри, представники.
14. Література західноєвропейського бароко: світоглядне підґрунтя, основні тенденції, естетика, представники.
15. Особливості іспанського бароко у драмі Кальдерона «Життя є сон»: проблематика, тематика, особливості поезики.
16. Загальні особливості класицизму в літературі: світоглядне підґрунтя, стиль, основні представники. Н. Буало про класицистичну трагедію («Мистецтво поетичне», конспект).
17. Трагедії Расіна у світлі класицистичних вимог Буало. Новаторство Расіна порівняно з П. Корнелем. «Андромаха» Расіна (ідейно-художня своєрідність).
18. Просвітництво як ідеологічний рух: історико-культурне тло, філософське підґрунтя, представники.
19. Особливості європейської літератури доби Просвітництва: провідні жанри, основні стилі, тенденції, основні представники, визначні твори.
20. Англійський роман XVIII ст.: здобутки, видатні представники представники.
21. Роман Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» як англійський просвітницький роман: сюжет, особливості поезики, сатиричний пафос.
22. «Філософські повісті» Вольтера: тематика, проблематика, естетичні особливості, філософське підґрунтя. Аналіз повісті «Простодушний» у зазначених аспектах.
23. Сентименталізм як особливий літературний напрям у межах Просвітництва. Історія виникнення, основні тенденції, представники. Роман «Страждання юного Вертера» Гете як зразок літератури німецького сентименталізму: сюжет, поезика, ідейний зміст.
24. «Фауст» Гете у світлі передових ідей доби Просвітництва: джерела натхнення, тематика, проблематика, особливості жанру й композиції, зміст головних образів.

Семестр 5

1. Романтизм як літературний напрям у Західній Європі та Америці. Культурно-історичні умови розвитку. Філософське підґрунтя. Естетичні принципи.
2. Англійський романтизм. Особливості розвитку, естетична своєрідність, найвидатніші митці слова.
3. Творчість Дж. Байрона: особливості світогляду, провідні мотиви, тематика, проблематика творів, поетична майстерність.
4. В. Скотт у розвитку жанру історичного роману. Ідейно-художні особливості роману «Айвенго».
5. Німецький романтизм. Особливості розвитку, естетична своєрідність, найвидатніші митці слова.
6. Творчість Г. Гейне: основні періоди творчості, провідні жанри, теми, мотиви, характер ліричного героя.
7. Творчість Е.Т.Е. Гофмана: естетичні принципи, провідні жанри, теми, мотиви творчості.

8. «Крихітка Цахес на прізвисько Ціннобер» Е.Т.Е. Гофмана як сатирико-метафорична казка доби німецького романтизму.

9. Французький романтизм: культурно-історичні умови розвитку, естетична своєрідність, найвидатніші письменники.

10. Творчість В. Гюго та особливості його творчого методу. Вплив романів В. Гюго на європейську культуру та літературу.

11. Роман В. Гюго «Людина, яка сміється» Віктора Гюго: ідейно-художня своєрідність роману, тип героя, викривальний пафос; зв'язок із попередніми творами письменника.

12. Реалізм як літературний напрям у Західній Європі та Америці: культурно-історичні умови розвитку, філософське підґрунтя, естетичні принципи.

13. Французький реалізм: особливості розвитку, естетичні принципи, персоналії.

14. Творчість О. де Бальзака: основні періоди, своєрідність романної творчості (традиція та новаторство), тип головного героя.

15. Роман «Шагренева шкіра» О. де Бальзака як «відправна точка» творчості письменника-реаліста; синтез романтизму та реалізму в романі.

16. Творчість Г. Флобера: основні періоди, тематика, проблематика, тип героя його романів. Теорія «точного слова» Г. Флобера.

17. «Пані Боварі» Г. Флобера: конфлікт мрії та реальності: тематика, проблематика, сюжет роману, тип героя, особливості авторського стилю.

18. Творчість Стендаля: основні періоди творчості, особливості світогляду, жанрове розмаїття, естетичні принципи, тип героя.

19. Роман «Червоне і чорне» Стендаля як зразок-предтеча психологічного реалізму в літературі Європи.

20. Англійський реалізм: особливості розвитку, естетичні принципи, персоналії.

21. Ч. Діккенс як найвідоміший представник англійської реалістичної літератури ХІХ ст.: основні періоди творчості, жанрове розмаїття, тематика, проблематика творів, особливості стилю.

22. Роман «Домбі і син»: тематика, проблематика твору, тип конфлікту, художні особливості.

23. «Ярмарок суєти» У. Теккерея: синтез історичного і сучасного у романі: авторський задум тематика, проблематика твору, семантика назви, особливості авторської нарації.

24. Жанр «робітничого роману» в англійській літературі ХІХ ст. («Шерлі» Ш. Бронте, «Скрутна година» Діккенса, «Олтон Локк» Кінгслі та інші): особливості тематики, проблематики, тип героя.

25. Місце «жіночого роману» в англійській літературі ХІХ ст. Творчість Шарлотти Бронте.

26. «Сенсаційний роман» в англійській літературі ХІХ ст. Творчість У. Коллінза.

Семестр 6

Проміжний контроль, що здійснюється у формі атестації у 6-му семестрі, передбачає контрольну роботу (усну відповідь на одне питання).

1. Духовна атмосфера та естетичні пошуки «кінця століття». Визначення раннього модернізму.

2. Символізм як напрям та угруповання.

3. Принцип «музичності» П. Верлена.

4. «Яснобачення» А. Рембо і оновлення мови поезії.

5. Ст. Малларме – теоретик і практик нового поетичного мистецтва.

6. «Нова драма» як явище (загальна характеристика). Аналіз одного з

драматургічних творів (за вибором студента).

7. Неоромантизм Р.Л. Стівенсона.
8. Неоромантизм Р. Кіплінга.
9. Новаторство Дж. Конрада-прозаїка.
10. Дитяча література Вікторіанської доби.
11. Роман К. Гамсуна «Пан» як взірць ранньої модерністської прози: неоромантичні, символістські, імпресіоністські тенденції.
12. Новаторство Г. Ібсена-драматурга.
13. Людина-нікчема в драматичній поемі Г. Ібсена «Пер Гюнт».
14. Конфлікт свободи та обов'язку в драмі Г. Ібсена «Ляльковий дім».
15. Образи жінок в драматургії Г. Ібсена.
16. Символістська поетика пізніх п'єс Г. Ібсена
17. Принципи «теорії драми» Д. Б. Шоу.
18. Принципи драми-дискусії у творі «Професія місіс Уоррен» Д.Б. Шоу.
19. Переосмислення античного міфу в п'єсі «Пігмаліон» Д.Б.Шоу.
20. Гра концептами у п'єсі Д.Б. Шоу «Дім, де розбиваються серця».
21. Теорія «опрощення» Л. Толстого.
22. Символістська драма наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст.
23. Принципи «статичного театру» та «театру мовчання» у п'єсах М. Метерлінка раннього періоду.
24. Концепт щастя у феєрії М. Метерлінка «Синій птах».
25. Принципи метаморфози та синестезії у п'єсі М. Метерлінка «Синій птах».
26. Значення творчості А. Чехова для реформування мови світової драматургії.
27. Тема, ідея, гострота конфлікту і художні особливості п'єси А. Чехова «Вишневий сад».
28. Проблеми життєвої мети і призначення людини в п'єсі А. Чехова «Чайка».
29. Загальна характеристика літератури першої половини ХХ сторіччя.
30. Характеристика основних авангардистських шкіл. Дадаїзм. Сюрреалізм у Франції. Експресіонізм в Німеччині. Футуризм в Італії.
31. Творчий шлях Е.М.Рільке. Жанрові експериментування в «Нових віршах» і «Нових віршів другій частині».
32. Естетика модернізму. Модернізм як культурологічна категорія і тип творчого світобачення.
33. Модернізм в літературі Великобританії.
34. Проблематика роману Дж.Оруелла «1984».
35. Англійська художня антиутопія. Своєрідність жанру.
36. Концепція світу і людини в повісті «Процес» Ф.Кафки.
37. Література «втраченого покоління».
38. Англійська художня антиутопія. Своєрідність жанру.
39. Пародійна модель «ідеального суспільства» в романі О.Хакслі «Цей дивний новий світ».
40. Концепція світу і людини в притчах Кафки.
41. Література «втраченого покоління»: загальна характеристика.
42. Становлення американської літератури у ХХ столітті.
43. Особливості поетики Е.Хемінгуей.
44. Ідейно-художній аналіз роману Ф.С.Фіцджералда «Великий Гетсбі».
45. Південна школа в літературі США. Творчість В.Фолкнера. «Шал і лють».

Іспит із дисципліни «Зарубіжна література країн Заходу» проводиться в усній формі. Студенти отримують іспитові питання у формі білетів. Кожний білет містить 2 питання по 20 б. кожний: 1) загальне питання з історії розвитку літератури доби модернізму та постмодернізму; 2) аналіз певного художнього твору з літератури модернізму або постмодернізму.

Питання до іспиту

1. Екзистенціалізм: філософія та література. Загальна характеристика.
2. Загальна характеристика літературного процесу другої половини ХХ століття.
3. Інтертекстуальність роману М.Турьє «П'ятниця або лімби Тихого океану»
4. Природа метафор в оповіданнях Х.Борхеса.
5. Розвиток жанру інтелектуального роману в творчості А. Мердок. Ставлення до екзистенціалізму. Аналіз роману «Чорний принц».
6. Основні напрямки розвитку літератури Німеччини у другій половині ХХ століття. Роль «Групи 47».
7. Жанрові особливості роману М.Павича «Хозарський словник».
8. Основні характеристики театру абсурду.
9. Риси абсурдистського твору в п'єсі Е.Йонеско «Носороги». Проблема деіндивідуалізації. Мова і мовлення в п'єсі.
10. Загальна характеристика літературного процесу другої половини ХХ століття.
11. Загальна характеристика «магічного реалізму» як напрямку літератури ХХ століття. Роман Г.Г.Маркеса «Сто років самотності»: образи, проблематика.
12. Концепція мультикультуралізму у літературі США.
13. Новий латиноамериканський роман. Загальна характеристика.
14. Шекспірівський інтертекст у сучасній літературі Великобританії (аналіз творів Дж.Фаулза, А.Мердок, Т. Стоппарда за вибором студента).
15. Провідні теми творчості Г.Г.Маркеса.
16. Особливості інтертекстуальності Х.Л.Борхеса.
17. Література країн Балканського регіону: загальна характеристика.
18. Поетика інтертекстуальності в творчості У.Еко. Роман «Ім'я троянди». Проблема багаторівневої інтерпретації твору.

19. «Шпиль» В.Голдінга як роман-притча.
20. Особливості американського постмодернізму: загальна характеристика.
21. Історія і час в літературі постмодернізму (аналіз творів за вибором студента).
22. Концепція мультикультуралізму та її зв'язок з літературним процесом у США
23. Риси постомодернізму у німецькомовних літературах.
24. Основні напрямки розвитку французької літератури у другій половині ХХ століття.
25. Інтертекстуальність роману М.Турьє «П'ятниця, або Лімби Тихого океану».
26. Наративні стратегії у романі А.Мердок «Чорний принц».
27. Розвиток жанру гіпертекстуального роману в творчості М.Павича.
28. Категорія гри в романі А.Мердок «Чорний принц». Психоаналітична, інтертекстуальна, символічна інтерпретація образів.
29. Гетерогеність світової літератури кінця 20-початку 21 ст.
30. Природа метафори в оповіданнях Х.Л.Боргеса.

31. Основні характеристики театру абсурду. Своєрідність проблематики п'єси Е. Йонеско «Носороги».
32. Основні характеристики театру абсурду.
33. Розвиток постмодернізму у німецькомовних літературах.
34. Риси жанру антиутопії у романі К.Воннегута «Бойня номер п'ять, або Хрестовий похід дітей». Своєрідність образної системи.
35. Концепт «книга» у літературі постмодернізму (аналіз творів за вибором студента).
36. Основні напрямки розвитку французької літератури у другій половині ХХ століття.
37. Особливості постмодернізму в США: загальна характеристика.
38. Образна система та символіка роману В.Голдінга «Шпиль».
39. Особливості жанру антиутопії у романі М.Етвуд «Оповідь служниці».

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Розподіл балів здійснюється за таким принципом:

<i>Види роботи</i>	<i>Макс. кількість балів</i>
Робота на практичних заняттях	(6*5)=30
Творча робота: - 1) презентація 2) цитатник 3) есей/ ; АБО - буктрейлер.	(3*10)=30
Іспит	40
Разом	100

Робота на практичних заняттях оцінюється в межах 5 балів – відповідно до рівня складності та обсягу матеріалу, опрацьованого в процесі підготовки до заняття, а також за ступенем інформативності та якості відповідей студента протягом самого заняття:

5 балів	Студент активно працює протягом заняття, виконує всі завдання, демонструє вільне володіння матеріалом, передбаченим темою заняття.
4 бали	Студент активно працює протягом заняття, виконує завдання з незначними похибками, демонструє достатнє володіння матеріалом.
3 бали	Студент періодично бере участь у роботі, виконує завдання на 60%, демонструє не достатнє володіння матеріалом.
2 бали	Студент періодично бере участь у роботі під час практичного заняття, виконує частину завдань (40%), частково орієнтується в матеріалі, припускається помилок.
1 бал	Студент не бере активної участі в роботі під час практичного заняття, але правильно виконує частину завдань (20–30 %).

Контрольна робота оцінюється за такими критеріями:

КР 1	КР 2	КР 3	Правильне виконання таких завдань:
1 б.	2 б.	3 б.	Дотримання послідовності визначення елементів твору
2 б.	4 б.	6 б.	Виявлення всіх передбачених аналізом елементів твору
2 б.	4 б.	6 б.	Визначення виявлених елементів твору, їх класифікація

Реферат оцінюється за такими критеріями:

1 б.	чітко сформульована теза
1 б.	аргументоване висвітлення основних аспектів обраної теми
1 б.	науковий стиль викладу, володіння відповідною науковою термінологією
1 б.	висновок щодо концептуальних положень роботи
1 б.	грамотність викладу матеріалу (відсутність помилок і стилістичних похибок) і дотримання вимог до оформлення роботи

Семестри 1-3

1. **Підготовка до практичного заняття** передбачає обізнаність у творі певного автора, що виноситься на обговорення, а також знання історико-культурних фактів, зазначених у пунктах плану семінару. Цитати з твору *обов'язково* мають ілюструвати відповіді, які стосуються ідейно-естетичних особливостей твору.

Готуючись до практичного заняття, студент має підготувати конспект відповідей до пунктів плану семінару з висписками із довідкової, літературно-критичної, наукової літератури. Вимоги до конспекта: структурованість, інформативність, грамотність, посилання на джерела інформації.

2. **Творче завдання – презентація з проблематики «Літературний твір в інших видах мистецтва: особливості інтерпретації»** (див. питання до практичних занять) *передбачає* вміння обирати матеріал, користуватися методикою компаративного, зокрема інтермедіального аналізу, осягаючи своєрідність художньої інтерпретації літературних фактів засобами інших видів мистецтв. Презентація має бути виконана із застосуванням програми *PowerPoint*. Вимоги до презентації: інформативність, знання фактажу, структурованість, грамотність і послідовність викладу, наявності цікавого ілюстративного матеріалу, переконливого висновку, список використаних джерел. Максимальна оцінка – 10 балів.

Альтернатива №1 презентації – реферат з тематики курсу (узгоджується з викладачем). Оформлюється згідно з загальноприйнятими вимогами до оформлення такого типу робіт (титульна сторінка, план, три елементи структури тексту – вступ, основна частина, висновки, **список використаних джерел**). Всі види робіт виконуються у межах тематики курсу та **українською мовою**. Тема роботи обирається на вибір із запропонованих, або формулюється студентом самостійно у межах матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. *Обов'язковим* є використання джерел із списку додаткової літератури. Оформлення. Автор має оформити текст роботи відповідно до норм сучасної української літературної мови. Допущені помилки враховуються при оцінюванні роботи. Роботу друкують на папері розміру А4 через 1,5 інтервали, шрифт – Times New Roman текстового редактора Word розміру 14 пунктів. Поля: ліве – 30 мм, верхнє і нижнє – 20 мм, праве – 15 мм. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць подають арабськими цифрами без знака «№». Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який підлягає загальній нумерації, але номер сторінки не ставлять. Посилання на джерела в тексті роботи оформлюють у квадратних дужках згідно номеру у кінцевому «Списку використаних джерел»: [6, с. 123]. Максимальна оцінка – 10 балів.

Есей. Написання есея з тематики практичного або лекційного заняття (до 5-х сторінок др. сторінок). Вимоги до роботи: знання фактажу, самостійність і оригінальність думок, вільна форма викладу власних вражень щодо прочитаного твору грамотність. Максимальна оцінка – 10 балів.

3. **Читацький щоденник** становить собою **цитатник**, в якому студент, користуючись рекомендованою до курсу літературою, фіксує: 1) короткі відомості

про письменника і твір (дата написання, жанр, тема, сюжет тощо), який був ним прочитаний; 2) найцікавіші /найпоказовіші цитати із прочитаного твору, 3) власне враження про прочитане. Оцінюється обсяг прочитаного та грамотне і креативне оформлення записів.

4. **Вивчення вірша** або фрагмента великого поетичного твору *напам'ять*. Оцінюється вибір твору, знання тексту, характер виконання.

5. **Іспит з курсу** становить собою усну відповідь на два питання. Вимоги до відповідей: знання фактичного матеріалу, зокрема змісту художніх текстів, історико-культурного контексту; вміння адекватно сприймати завдання білета і слушно, грамотно формулювати свою відповідь на нього.

Масимальна кількість балів за іспит – 40.

ЗРАЗОК БІЛЕТА

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

Рівень вищої освіти	бакалавр
Спеціальність	014 «Середня освіта»
Спеціалізація	014.01 «Українська мова та література»
Семестр	1
Навчальна дисципліна	«Зарубіжна література країн Заходу»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 0

1. Старий Заповіт: історія створення, загальна композиція, канони, місце і роль у культурному розвитку.

2. Драматургія Сенеки: основні тенденції в розробці Сенекою сюжетів грецьких трагіків (структура драми, образи героїв, характер трагічного тощо). Приклади.

Семестри 4-5

Презентація має відповідати критеріям: виконується в комп'ютерній програмі Power Point Або Презі і передбачає ілюстрований виклад обраної теми. Презентація включає в себе знання методики «креалізованих текстів». *Максимальна кількість балів –10.*

Критерії оцінювання презентації:

1. Формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження – 1 б.

2. Наявність плану викладення матеріалу – 1б.

3. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання –2 б.

4. Охайність, продуманість, логічність і послідовність побудови презентації, наявність ілюстративного матеріалу –1б.

5. Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження – 3 б.

6. Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний слайд, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел) – 2 б.

7. Роботи, які показують лише репродуктивний рівень знань, оцінюються «задовільно». Роботи, що містять плагіат, НЕ ОЦІНЮЮТЬСЯ!

Буктрейлер оцінюється у межах 30 балів і має відповідати таким критеріям.

1. Буктейлер – це відеоролик тривалістю зазвичай 2-5 хвилин, що розповідає в довільній художній формі про якусь книжку постмодернізму (зі списку запропонованих джерел, візуалізуючи її зміст з метою популяризації та / або просування).

2. Створення буктрейлера – різновид проєктної роботи від 3-х до 4-х студентів, до якої долучений КОЖЕН студент (модератор проєкту у гайді ОБОВ'ЯЗКОВО розписує прізвища студентів, хто і у якій ролі залучений до буктрейлера, наприклад, режисер, сценарист, монтаж, дизайн і т.д.)

3. Обов'язковою вимогою у роботі є дотримання принципів авторського права та академічної доброчесності. Використання матеріалів з Інтернету є плагіатом і не оцінюється. Ваша робота має бути самостійною, оригінальною та творчою!

Критерієм до написання та захисту буктрейлера є написання чіткого гайду за такими складовими:

- слухна тема буктрейлера (у заголовку буктрейлера має бути винесена основна ідея книги) – 1 б.

- анотація-сценарій до ролика (не має бути більшою 10-15 речень, вона має містити інтригу, зацікавити читачів, викликати в нього бажання прочитати книгу) – 4 б.;

- тип буктрейлера (розповідний, атмосферний, концептуальний, див. прикріплений файл у Moodle «Поради щодо створення буктрейлера»);

- поетика буктрейлера (ідеї, образи, авторський задум, ключові теми та проблеми, стилістика часу, відповідність візуального ряду епосі, яку зображено у творі) – 5б.;

- форма буктрейлера за способом візуального втілення тексту (ігрові-міні-фільм за книгою; неігрові-добрірка слайдів із цитатами, ілюстраціями? книжковими розворотами, тематичними малюнками, фотографіями тощо; анімаційні-мультфільм за книгою тощо) – 5б.;

- програма для роботи з відео (напр., *Windows MovieMaker*, *SonyVegas Pro 11*, *Camtasiastudio 8* та інші на ваш вибір) – 5б.;

- обрання відеосервісу (YouTube, сервіс ANIMOTO або інші);

- добір gif-анімації (новий жанр смішних картинок) та фуражі (відеофайли, що містять анімоване або зафільмоване зображення) – 5б.;

- розподіл ролей учасників у створенні буктрейлера і стисло зміст його роботи (до 4х речень) – 5б.

Забезпечення освітнього процесу

Мережа Інтернет, інформаційна платформа Moodle, підручники із «Зарубіжної літератури» (див. список рекомендованої літератури), наукові роботи за тематикою курсу. Філологічні Інтернет-ресурси, доступ до цифрових платформ, літературних сайтів, зокрема «Літакцент», «Читомо»; періодичні видання, письменницькі сайти, навчальні посібники та підручники; презентації з аспектих лекцій дисципліни.

7. Рекомендовані джерела інформації Семестри 1-3

7.1. Художні тексти

Семестр 3

АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА. ДАВНЯ ГРЕЦІЯ

Міфи про героїв давньої Греції (на вибір).

Гомер. Іліада. Одиссея¹.

Есхіл. Прометей прикутий. Орестея.

Софокл. Цар Едіп. Антігона.

Еврипід. Медея. Іпполіт.

Геродот. Фрагмент “Про походження скіфів” (“Історія”, кн. 4 “Мельпомена”, § 5-13).

Арістофан. Хмари. Жаби Лісістрата.

Сафо, Архілох, Солон, Симонід Кеосський, Піндар, Алкей, Анакреонт. Лірична поезія (вибірково).

АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА. ДАВНІЙ РИМ

Плутарх „Паралельні життєписи” (на вибір).

Лонг. Дафніс і Хлоя.

Плавт. Скарб.

Цицерон. Про оратора.

Лукрецій. Про природу речей.

Вергілій. Енеїда.

Горацій Оди (кн. 1, № 1, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 23, 25, 34; кн. 2, № 3, 7, 10, 15; кн. 3, № 10, 13, 30; кн. 4, № 7, 13). Епод №2. Сатири, кн. 1, №6. “До Пізонів” (зб. “Послання”, кн. 2).

Овідій. Метаморфози. Наука кохання. Скорботні елегії.

Сенека. Медея. Федра. Едіп (трагедія на вибір).

Марціал. Епіграми.

Федр. Байки.

Апулей. Метаморфози, або Золотий осел.

Біблія:

Старий Завіт: Буття. Вихід. Книга Іова. Псалтир. Книга Екклізіаста. Пісня над піснями. Книга пророка Ісаї.

Новий Завіт: Євангелії: від Матвія, від Марка, від Луки, від Іоанна. Діяння апостолів. Одкровення Іоанна Богослова.

Семестр 4

СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Пісня про Роланда

Лірика трубадурів, труверів та міннезінгерів (вірші на вибір).

Поезія вагантів (вірші на вибір)

Роман про Тристана та Ізольду.

Августін. Сповідь.

Данте Аліґ'єрі. „Божественна Комедія”.

ВІДРОДЖЕННЯ

Петрарка Фр. Сонети і канцони (№№ 1, 13, 15, 19, 57, 61, 68, 74, 81, 112, 128, 132, 136–138, 141, 150, 218)

Боккаччо Дж. Декамерон

Роттердамський Е. Похвала Глупоті

¹ Підкреслені твори читати з літературознавчим аналізом на практичному занятті.

Ронсар П. Лірика (на вибір).
Мор Т. Утопія.
Шекспір У. Сонети (вибірково). Ромео й Джульєтта. Гамлет. Отелло. Макбет.
Король Лір. Одна з комедій: Дванадцята ніч. Приборкання перекірливої. Буря.
Рабле Фр. Гаргантюа й Пантагрюель.
Мігель де Сервантес. Дон Кіхот.
БАРОКО.КЛАСИЦИЗМ. ПРОСВІТНИЦТВО (17-18 ст.)
Буало Н. Мистецтво поетичне.
Лопе де Вега Ф. Собака на сні. Зірка Севільї
Кальдерон П. Життя є сон.
Корнель П. Сід.
Расин Ж. Андромаха. Федра.
Мольєр Ж.-Б. Тартюф. Мещанин-шляхтич.
Донн Д. Вірші.
Мільтон Д. Втрачений рай. Вірші.
Річардсон С. Памела.
Руссо Ж.-Ж. Юлія, або Нова Елоїза (окремі частини). Сповідь.
Вольтер Ф.-М. Кандид. Простодушний.
Дідро Д. Небіж Рамо. Черниця.
Бомарше П. Севільський цирюльник. Весілля Фігаро.
Дефо Д. Робінзон Крузо (том 1).
Свіфт Д. Мандри Гуллівера.

Семестр 5

ХІХ СТОЛІТТЯ

Гофман Е.Т.Е. Крихітка Цахес.
Вольтер. Айвенго.
Гюго В. Собор Паризької Богоматері. Людина, яка сміється.
Бальзак О. де. Шагренева шкіра. Батько Горіо.
Флобер Г. Виховання почуттів. Пані Боварі.
Стендаль. Червоне і чорне. Ваніна Ваніні.
Теккерей В. Ярмарок суєти (або: Ярмарок марнославства).
Бронте Шарлотта. Джейн Ейр.
Коллінз У. Лунне каміння.

Семестр 6

МОДЕРНІЗМ

Гамсун К. «Пан»
Ібсен Г. «Ляльковий дім»
Шоу Б. «Пігмаліон»
Метерлінк М. «Синій птах».
Аполлінер Г. Збірки поезій “Каліграми” і “Алкоголі”.
Оруелл Дж. «1984».
Кафка «Процес»
Фіцджеральд «Великий Гетсбі».
Камю А. «Стронній»

Семестр 7

ПОСТМОДЕРНІЗМ

Турньє М. «П'ятниця або Лімби Тихого океану».
Мердок А. «Чорний принц»
Йонеску Е. «Носороги»

Етвуд М. «Оповідь служниці»
Грасс Г. Бляшаний барабан.
Зюскінд П. «Парфумер»
Бредбері Р. «451 градус за Фаренгейтом»
Павич М.. «Хозарський словник». Оповідання.
Борхес Х. Оповідання («Борхес і я». «П'єр Менар, автор Дон Кіхота». «Лотерея в Вавілоні». «Вавілонська бібліотек». «Тльон, Укбар», «Orbis Tertius»).

7.2. Навчальні посібники, підручники, науково-критична література Семестр 3 Античність. Біблія

Основна

1. Анпеткова-Шарова Т.Г., Чекалова Е.И. Античная литература. Л. 2-е изд., 1989.
2. Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія / Упорядники: Михед Т.В., Якубіна Ю.В. К., 2006. 952 с.
3. Галлей Г. Біблійний довідник. Торонто, 1985.
4. Давньогрецька класична лірика / Упорядники: Мегела Т.В., Левко О.В. К., 2006. 394 с.
5. Косідовський З. Біблійні оповіді. К.: Політвидав, 1978.
6. Кун М.А. Легенди та міфи стародавньої Греції. К., 1993.
7. Миронова В. Антична література : навчальний посібник. К., 2006.
8. Оповідання із святої історії. К., 1990.
9. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. К., 2001.
10. Підлісна Г. Антична література для всіх і для кожного. К., 2003.
11. Тронський І.М. Історія античної літератури. К., 1993.
12. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Іст.-естет. Нарис. К., 2004.

Додаткова

13. Антична література. Довідник / За ред. С.В.Семчинського. К., 1993.
14. Боннар А. Греческая цивилизация: В 2 кн. М., 1992.
15. Головащенко С. Історія християнства. Курс лекцій. К., 2006.
16. Історія Біблія Старого і Нового Завіту. Бразілія: вид-во о.Васіліян, 1965.
17. Клековкін О. Античний театр. Навчальний посібник. К., 2004.
18. Ключи к Библии: Сотворение мира. Киев: Кирилло-Афанасьевское Православное Братство, 1994.
19. Корж Н.Г., Луцька Ф.Й. Из скарбниці античної мудрості. Тисяча крилатих латинських висловів. К., 1988.
20. Лановик З.Б. Жанр Євангелії на перехресті юдейської та еллінської культур // Наукові праці: Науково-методичний журнал. Т. 59. Вип. 46. Філологія. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2006. С.17-21.
21. Лісовий І.А. Античний світ у термінах, іменах і назвах. Довідник з історії та культури стародавньої Греції і Риму. Львів, 1988.
22. Лосев А.Ф. Античная литература / Под ред. А.А. Тахо-Годи. М., 1997.
23. Сулима В. Біблія і українська література. К.: Освіта, 1998.

Семестр 4 Література Середньовіччя-ХVІІІ ст.

Основна

1. Шалагінов Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ ст. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2004.360с.

2. *Шайтанов И.О.* История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения в 2-х тт. М.: «Владос», 2002. 208 с.
3. *Давиденко Г.Й., Величко М.О.* Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття : навчальний посібник.. К., 2009. 292 с.

Додаткова:

4. Бахтин М.М. Творчество Ф. Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса. М., 1995.
5. Гвоздьов А. Іспанська література XVI- XVII с. // Всесвітня літературата культура. 2004. №12. С. 7-10.
6. Мелетинский Е.М. Средневековый роман: Вопросы типологии // Художественный язык средневековья (Сб.). М.: Наука, 1982. С.250-266.
7. Стеблин-Каменский М.И. Мир саги. Л.: Наука, 1971.
8. Урнов Д. Робинзон и Гулливер. М., 1973.
9. Франко І. Передмови до п'єс Шекспіра: «Гамлет», «Приборкання непокірливої», «Макбет», «Юлій Цезар» // Зібрання творів: У 50 т. К.: Наукова думка, 1981.Т.32.
10. Франко І.Я. Данте Аліг'єрі. Характеристика середніх віків. Життя поета і вибір його поезій. Дантова друга любов // Зібр. Тв.: У 50 т. Т. 12. К., 1978.
11. Хейзинга Й. Осень средневековья: Исследование форм жизненного уклада и форм мышления в 14 и 15 веках во Франции и Нидерландах / Пер. с голл. М.: Наука, 1988.
12. Шалагінов Б.Б. „Зітнутись в герці з морем лиха...”: Тема помсти в трагедії В.Шекспіра „Гамлет” // Зарубіжна література в навчальних закладах.1996. № 9.
13. Шалагінов Б.Б. Історія «просвітницького раціоналізму» у Франції // Всесвітня література і культура.2004. №2. С. 40-46.
14. Шалагінов Б.Б. Класицизм у французькій літературі // Всесвітня література і культура. 2004. №2. С. 23-27.
15. Шалагінов Б.Б. Література сентименталізму в Англії // ЗЛ. 2004. №7.
16. Шалагінов Б.Б. Німецька література X – XVII ст. // Вікно в світ. К., 1999. №1. С.8-22.

Базові Інтернет-ресурси

- Сайт літературно-критичних матеріалів з літератури Західної Європи XVII ст. Режим доступу: <http://17v-euro-lit.niv.ru>
- AeLib: Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади [Библиотека мировой литературы – оригиналы и переводы | Library of the world literature – original texts and translations]. – Режим доступу: <http://ae-lib.org.ua> http://ae-lib.org.ua/_lit_XVII.htm; http://ae-lib.org.ua/_lit_XVIII.htm
- Сайт літературно-критичних матеріалів з літератури епохи Просвітництва. – Режим доступу: <http://lit-prosv.niv.ru>

Семестр 5

Література XIX століття (романтизм, реалізм)

Основна

1. Давиденко Г., Чайка О. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhIKh_-_pochatku_KhKh_stolittia/
2. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2001. 416с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk637758.pdf>
3. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму : навч. посіб. для студ. / Т.І. Тверітінова. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с. <https://core.ac.uk/download/355870624.pdf>

4. Тверітінова Т., Шовкопляс Г. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття. Перша половина: доба романтизму. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018.

5. Шалагінов Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ ст. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 360с.

6. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму : підручник. Тернопіль, 2001, 416 с.

Додаткова

7. Анненкова О. Англійська література вікторіанської доби: курс лекцій. Київ, 2016. 168 с.

8. Анненкова О. Французька література ХІХ століття: від Стендаля до Мопассана. К., 2008.

9. Затонский Д. Европейский реализм ХІХ века: Линии и лики. Киев: «Наукова думка», 1984. 279 с.

10. Корнільєва Л. Естетика англійського романтизму в сучасному науковому осмисленні. Наукові записки ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2017. Вип. 1(85). С. 102-116.

11. Мислителі німецького романтизму. Упор. Л. Рудницький, О. Фешовець. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. 588 с.

https://shron1.chtyvo.org.ua/August_Wilhelm_Schlegel/Frahmenty_prats.pdf?PHPSESSID=ref3rohmp7uu74ico9hqlbkjk3

12. Мізін К. І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною) : Навчальний посібник для студентів-германістів. Вінниця, 2006.

13. Наливайко Д.С. Оноре де Бальзак. Життя й творчість. Київ: Дніпро, 1985. 198 с.

14. Ніколенко К. Генріх Гейне відомий і невідомий: монографія. Київ: Радуга, 2014. 104 с.

15. Пупурс І. В. Схід у дзеркалі романтизму (імагологічна парадигма романтичного орієнталізму: на матеріалі західно- й східноєвропейських літератур кінця ХVІІІ -ХІХ століть). Суми: Університетська книга, 2017. 407 с.

16. Романишин Н. Національна ідентичність в поезії англійського романтизму: монографія. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2021. 534 с.

17. Фесенко В. Література французького романтизму. Київ: ВЦ КНЛУ, 2016. 152 с.

18. Юферева О.В. Література країн, мова яких вивчається (французька, німецька) : Методичні матеріали. Київ: В-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. 85 с.

19. Beers, Henry A. A history of English romanticism in the nineteenth century (Routledge revivals). New York: Routledge. 2015. 436 p.

20. Lomas F. Narratives of Confession in France from Musset to Zola. Dissertation for the Degree of Doctor of Philosophy in Medieval and Modern Languages Trinity College. 2020.

Семестр 6

Література кінця ХІХ-початку ХХ століття (модернізм)

Основна

1. Давиденко Г., Чайка О. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ століття: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhIKh_-_pochatku_KhKh_stolittia/

2. Бандровська О. Модернізм між минулим і майбутнім: антропологічний дискурс англійського роману : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 444 с.

3. Бовсунівська Т.В. Жанрологія. Теорія роману : навчальний посібник. Київ :ВПЦ «Київський університет», 2017. 447 с.

4. Історія зарубіжної літератури ХХ століття / За ред. В.І. Кузьменка. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 369 с.

5. Ніколенко, О. М. Поезія французького символізму. Шарль Бодлер, Поль Верлен, Артюр Рембо : [посібник для вчителя] Х. : Ранок, 2003. 144 с.

Додаткова

6. Сабат Г. У лабіринтах утопії й антиутопії: монографія. Дрогобич : Коло, 2019. 159 с.

7. Французька п'еса ХХ століття: Театральний авангард : збірник / Упоряд. О.Буценко; Перед. В.Скуратівського. Київ : Основи, 1993. 511 с.

8. Шульгун М. Е. Сучасна література подорожей: мета жанр, типологія, імагологічний аспект: монографія. Київ : Талком, 2017. 416 с.

Семестр 7

Література ХХ-початку ХХІ століття (постмодернізм)

Основна

1. Бовсунівська Т.В. Жанрологія. Теорія роману : навчальний посібник. Київ :ВПЦ «Київський університет», 2017. 447 с.

2. Денисова Т .Н. Роман і романісти США ХХ століття. Миколаїв: Видавництво МДГУ імені Петра Могили, 1999. 245 с.

3. Історія зарубіжної літератури ХХ століття / За ред. В.І. Кузьменка. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 369 с.

4. Нестелеєв М. Лабіринти американського постмодернізму. Том 1. Київ : Темпора, 2019. 464 с.

5. Нестелеєв М. Лабіринти американського постмодернізму. Том 2. Київ : Темпора, 2022. 467 с.

6. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. Львів : Літопис, 2016. 633 с.

Додаткова

7. Сабат Г. У лабіринтах утопії й антиутопії: монографія. Дрогобич : Коло, 2019. 159 с.

8. Французька п'еса ХХ століття: Театральний авангард : Збірник / Упоряд. О.Буценко; Перед. В.Скуратівського. Київ : Основи, 1993. 511с.

9. Шульгун М. Е. Сучасна література подорожей: мета жанр, типологія, імагологічний аспект: монографія. Київ : Талком, 2017. 416 с.